

VILHELMINA KOMMUN MED SIKTE PÅ 2030

Kommuntäckande ÖVERSIKTSPLAN

Bilaga 7

Yttranden och beslut

Antagandehandling Dnr15/Ks33

Plats och tid	Vilhelmina Folkets hus, måndagen 10 december 2018, kl. 10.00-23.40
Beslutande	Magnus Johansson (S) Annika Andersson (C) Annika Wibrell (S) Ivan Larsson (C) Rickard Norberg (KD) K G Abramsson (S) Maria Kristoffersson (C) Ulrica Johansson (S) § 121 jäv Rune Andersson (V) Eric Axelsson (SD) Marita Stinnerbom (C) §§ 92-111 Mikael Österberg (S) § 121 jäv Åsa Össbo (PA) Olga Makarycheva (KD) Inez Abrahamsson (FI) Viveka Abramsson (S) Mattias Ihrström (C) Andreas Eliasson (S) Monika Gebart (C) §§ 92-111 Lars Eliasson (M) Gunilla Prång (S) Niklas Andersson (C) Lennart Fjellman (KD) Mikael Danielsson (S) Margaretha Löfgren (V) § 121 jäv Else Westerlund (C) Lillemor Jonsson (S)
Tjänstgörande ersättare	Liselotte Hermansson (C) ersätter Marita Stinnerbom §§ 113-138 Mona Malmbo (C) ersätter Monica Gebart §§ 111-138, §121 jäv
Övriga deltagande	Göran Lidström, sekreterare Karl-Johan Ottosson, kommunchef Niklas Vilhelmsson, ekonomichef
Utses att justera	Viveka Abramsson och Olga Makarycheva

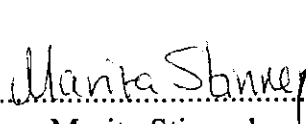
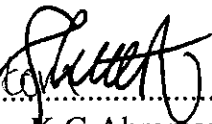
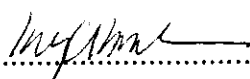
Utdragsbestyrkande

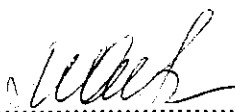
ves M Malmbo

KA

KA

Underskrift Sekreterare..... §§ 92-138
Göran Lidström

Ordförande
Marita Stinnerbom K G Abramsson Inez Abrahamsson
§§92-97, 99-112 §§98,113-118,120-121 §§119,122-123,127-128
124-126, ~~127~~-138
129

Justerande
Viveka Abramsson Olga Makarycheva

BEVIS OM ANSLAG

Kommunfullmäktiges protokoll §§ 92-138 har justerats och anslagits på kommunens anslagstavla

Sammanträdesdag	2018-12-10
Anslaget uppsatt	2018-12-19
Datum då anslaget tas ner	2019-01-10
Förvaringsplats av protokollet	Kommunkansliet, Vilhelmina kommun

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Nämnder

Kfm § 115
Ks § 232
Au § 252
Ks § 220
Ks § 168
Au § 187 Dnr15/Ks33 940
Grön översiktsplan

Ärendebeskrivning

Au 2018-08-20

Under februari och mars 2018 genomfördes slutligt samråd av ett förslag till kommuntäckande översiktsplan för Vilhelmina kommun och berörda parter inbjöds att komma med synpunkter på samrådsversionen.

Planförslaget har reviderats utifrån inkomna synpunkter och ställs nu ut under perioden 6 augusti – 15 oktober 2018, varför remissinstanserna har möjlighet att inkomma med ytterligare synpunkter.

ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen beslutar

att meddela att kommunstyrelsen inte har några ytterligare synpunkter på materialet.

--

Ks 2018-08-29

KOMMUNSTYRELSEN BESLUTAR

att meddela att kommunstyrelsen inte har några ytterligare synpunkter på materialet.

--

Ks 2018-10-30

Under överläggning i ärendet deltar Camilla Thellbro som redogör för den sammanställning över inkomna synpunkter som inkommit samt därtill hörande kommentarer.

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Kfm § 115 (forts)
Ks § 232 (forts)
Au § 252 (forts)
Ks § 220 (forts) Dnr15/Ks33 940
Grön översiktsplan

KOMMUNSTYRELSEN BESLUTAR

att godkänna samrådsredogörelsen

att uppdra till Camilla Thellbro att göra de slutliga justeringarna i dokumentet.

--

Au 2018-11-06

Förslaget till översiktsplan har redigerats efter samrådsförfarandet.

ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

Kommunfullmäktige beslutar

att anta upprättat förslag till Översiktsplan för Vilhelmina kommun.

--

Ks 2018-11-20

Mikael Österberg yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRSLAG TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige beslutar

att anta upprättat förslag till Översiktsplan för Vilhelmina kommun.

--

Kfm 2018-12-10

Magnus Johansson, Annika Andersson, Rune Andersson och Mikael Österberg yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGE BESLUTAR

att anta upprättat förslag till Översiktsplan för Vilhelmina kommun.

--

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Exp 2018-12-19

Länstyrelsen
Västerbotten

Granskningsyttrande

1(5)

Datum	Ärendebeteckning
2018-10-08	401-6867-2018
	Arkivbeteckning
	401

Vilhelmina kommun
Torget 6
912 81 Vilhelmina

Länstyrelsens granskningsyttrande, Översiktsplan för Vilhelmina kommun

Översiktsplan för Vilhelmina kommun är utställd för granskning under perioden 6 augusti-15 oktober 2018. Länstyrelsen har tidigare lämnat ett samrådsyttrande över översiktsplanen, den 28 mars 2018, och noterar att flertalet av de synpunkter som framförs i yttrandet har tillgodosetts i utställningshandlingarna.

Länstyrelsens granskningsyttrande fokuserar till skillnad från samrådsyttrande enbart på de frågor som anges i 3 kap 16 § plan- och bygglagen (PBL). Länstyrelsen har inför sitt yttrande remitterat berörda statliga myndigheter och involverat berörda sakområden inom länstyrelsen.

Enligt bestämmelserna i 3 kap 20 § PBL ska länstyrelsens granskningsyttrande fogas till översiktsplanen.

Riksintressen

Vindbruk, naturvård och kulturmiljövård

Länstyrelsen delar inte Vilhelmina kommuns bedömning att riksintresse vindbruk är den mest långsiktigt hållbara markanvändningen vid en avvägning mot riksintresse naturvård på Stöttningsfjället enligt redovisning i karta s. 69. Länstyrelsen anser att riksintresse för naturvård ska ges företräde inom detta området i avsikt att säkerställa behovet av grön infrastruktur och konnektivitet mellan de skogliga värdestrakterna. Även hänsyn till kulturmiljövårdens riksintresse i Risträsk talar för att riksintresse för vindbruk inte bör ges företräde i detta område.

De skogliga värdestrakterna "Stöttningsfjället" söder om Norrbäck (inklusive Stöttningsfjällets naturreservat) och "Jovan II" norr om Norrbäck (inklusive bl.a. Bubergets naturreservat) anses av Länstyrelsen vara mycket viktiga för att bibehålla en grön infrastruktur inom vilken arter kan leva och sprida sig. Resonemanget har utvecklats i samband med två olika tillståndsprövningar för vindkraft i området (Norrbäck och Pauträsk). I

tillståndsprövningarna beskrivs hur anläggande av vindkraft i området försvårar konnektiviteten mellan värdestrakterna. Båda vindkraftsprövningarna har resulterat i avslag där sökande inte har erhållit tillstånd för sina projekt. Länsstyrelsen anser därför att även domstolen har konkluderat med att riksintresse naturvård ska lämnas företräde.

Även hänsynen till en indirekt visuell påverkan på kulturmiljövårdens riksintresse i Risträsk talar för att riksintresse vindbruk inte bör etableras i detta område. Länsstyrelsen håller därmed inte med kommunens bedömning s. 68 om att riksintresset för kulturmiljövård i Risträsk inte påverkas av riksintresset vindbruk.

Länsstyrelsen gör bedömningen att en vindkraftsutbyggnad i det aktuella område innebär en visuell påverkan på Risträsk som riskerar att påtaglig skada riksintresset. Detta till trots att byn inte direkt fysiskt berörs. Samma typ av bedömning har gjorts i samband med tillståndsprövningen för vindkraft vid Pauträsk (se bilaga) som är beläget nära Risträsk. Riksintresset för Risträsk by grundas på den bevarade ålderdomliga bebyggelsen uppe på höjderna där även åkrarna på sluttningarna och slåttermarkerna på myrarna nedanför ingår. Eftersom avsikten är att bevara helheten utgör landskapsbilden en viktig del av riksintresset. Detta bör ingå i resonemangen runt vindkraft på Stöttingfjället och synliggöras i planens konsekvensbeskrivning under 5.3.2. och 5.3.3.

I det fall kommunen, trots Länsstyrelsens bedömning, väljer att peka ut området som lämpligt för vindbruk i översiktsplanen ska Länsstyrelsens avvikande mening tydligt framgå av planhandlingen.

Vidare bör texten längst ned på sidan 69 förtydligas. Som den står nu kan den tolkas som att kommunen anser att riksintresse för vindbruk ska lämnas företräde inom hela Stöttingfjället, medan det av kartan framgår att denna bedömning enbart gäller för ett begränsat område.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen anser det som positivt att planen har kompletterats med en ny bilaga 5 med redogörelse och bedömning av vattenstatus och miljö kvalitetsnormer för vatten. I de områdesvisa bedömningarna beskrivs behov av åtgärder och förhållningssätt för kommande mark- och vattenanvändning för att säkerställa att vattenkvaliteten inte försämras, exempelvis; *”Vid etablering av nya enskilda avlopp eller uppgradering av gamla är det viktigt att kontrollera att anläggningen inte riskerar att påverka grundvattnet, exempelvis genom att se till att det finns mäktiga jordlager mellan avloppsanläggning och grundvattenytan.*

Denna typ av ställningstaganden är av stor vikt och behöver tydliggöras genom att lyftas in som del av planens vägledning.

Som del av de områdesvisa bedömningarna gör kommunen följande antagande; *”Svämplanet bör inte påverkas negativt då mark som svämmar över normalt sett inte är lämplig för bebyggelse.”* Här behöver det förtydligas vad som menas med *”normalt sett”*. Länsstyrelsen utgår ifrån att kommunen syftar på planens ställningstagande om att ny bebyggelse inte ska tillkomma inom områden som hotas av 100årsflödet (motsvarande svämplanets utbredning). Länsstyrelsen ställer sig i sådana fall bakom denna bedömning. Dock understryks att även exploatering eller åtgärder inom vattnets närområde (upp till 30 meter från strandlinjen) kan påverka vattenkvaliteten indirekt, även om den aktuella höjdnivån inte hotas av översvämning. I det fall kommunen planerar för bebyggelse inom sådana områden behöver även risk för indirekt vattenpåverkan från dessa områden ingå som del av bedömningen.

Hälsa och säkerhet

Översvämningsrisk

Vägledningen bör kompletteras med ställningstagande till lokalisering av bebyggelse inom riskutsatta områden, framförallt när det gäller etablering av sammanhållen bebyggelse och samhällsviktiga verksamheter och funktioner. Kommunen uppmanas att följa länsstyrelsens rekommendationer enligt rapporten "Klimatförändringar och samhällsplanering" (s.12 – 14). Rapporten och närmare information om hantering av översvämningsrisker finns på [länsstyrelsens webbplats](#).

Totalförsvaret

På sida 70 står det att *”riksintresse för totalförsvarets militära del ska alltid väga tungt gentemot övriga riksintressen samt andra allmänna intressen.”* Länsstyrelsen vill understryka att totalförsvarets riksintressen enligt Miljöbalken 3 kapitel 10 § alltid väger *tyngre* än andra riksintressen. Denna skillnad bör uppmärksammas.

Förerenade områden

Länsstyrelsen anser att ordljudet i första punkten i den blå vägledningsrutan om förerenade områden s. 74 behöver ändras från *”bör”* till *”ska”*; *”Vid detaljplanering och prövning av förhandsbesked och bygglov ska den regionala inventeringen av potentiellt förerenade områden användas som ett kunskapsunderlag”*. Uppgifterna om de potentiellt och konstaterat förerenade områdena i EBH-stödet ger viktig information om föreningens läget och historiken på fastigheten. Inventeringen fungerar även som ett viktigt underlag för att bedöma vilka områden som ska undersökas och åtgärdas med avseende på föreningar.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen har inga synpunkter av vikt på den kommuntäckande översiktsplanens hantering av LIS. Ett separat yttrande har lämnats över förslaget till tematiskt LIS-plan som tillägg till översiktsplanen.

Mellankommunal samordning

Länsstyrelsen har inga synpunkter utifrån PBL 3 kap. 16 § punkt 4.

Övriga synpunkter av vikt

Synpunkt av vikt för planens vägledande funktion, men som inte ger grannlag för överprövning av kommunens beslut i efterföljande skeden i det fall de inte följs:

Kommunikationer

Planen bör kompletteras med vägledning som anger hur riksintresset för kommunikationer ska beaktas i planeringen, bland annat krav på bebyggelsesfritt avstånd från Europaväg och Riksväg samt hållning till nya anslutningar. Motsvarande saknas vägledning och förhållningssätt till järnvägen vid framtida exploatering, se Trafikverkets yttrande.

Uttekade LIS-områden

Det rekommenderas att kartan på sidan 33 över lämpliga och olämpliga områden tas bort och ersätts med en hänvisning till kartan i det tematiska LIS-tillägget till översiktsplanen. Detta för att undvika missförstånd i det fall ändringar tillkommer i LIS-planen som gör att kartan i översiktsplanen blir inaktuell.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsarkitekt Peder Seidegård med samhällsplanerare Nina Sandvik som föredragande.

Yttrandet är godkänt i länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen nammunderskrift

Bilaga:

Statliga myndigheters yttranden

- Försvarsmaktens yttrande, 2018-09-27

- Post och Telestyrelsens (PST) yttrande, 2018-10-01
- Skogsstyrelsens yttrande, 2018-09-12
- Statens Geotekniska Instituts (SGI) yttrande, 2018-09-28
- Svenska Kraftnäts yttrande, 2018-09-27
- Trafikverkets yttrande, 2018-09-03

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Redogörelse för utställning av kommunomfattande översiktsplan för Vilhelmina kommun

Utställningshandlingen för Vilhelmina kommuns nya kommunomfattande översiktsplan (ÖP) skickades ut på utställning 6 augusti – 15 oktober 2018 till myndigheter, organisationer, föreningar och företag som bedömdes berörda av planutkastet samt till de kommunala förvaltningarna/bolagen och de politiska partierna. Vidare sändes planförslaget till alla som inkommit med synpunkter under samrådstiden (15 februari – 31 mars 2018). Materialet har, under hela utställningstiden, kunnat laddas ned från kommunens webbplats www.vilhelmina.se. Under utställningstiden inkom totalt 13 skriftliga yttranden gällande planförslaget, vilka sammanfattas och bemöts nedan.

Yttrande	Kommunstyrelsens bemötande
Lantmäteriet (2018-08-13)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
1. Lantmäteriet har ingen fristående roll i samrådsförfarande när ÖP tas fram utan lämnar synpunkter endast på begäran av länsstyrelsen.	1. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Västerbottens museum (2018-08-28)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
2. Västerbottens museum anser att synpunkter över samrådshandlingen till stor del kvarstår, men är positiva till att kommunen har för avsikt att följa upp och inventera olika typer av kulturlämningar samt att utreda behov av lokalt kulturmiljövårdsprogram.	2. Vilhelmina kommun anser sig ha åtgärdat och tillmötesgått de flesta av Västerbottens museums synpunkter på samrådshandlingen genom ändringar både i planen och i dess bilagor, vilket även presenteras i samrådsredogörelsen. Kartor över fornlämningar i relation till översvämningsrisk för hela kommunen är svåra att presentera på ett bra sätt, dels för att översvämningskartering inte gjorts (av MSB) för hela kommunen (endast Ångermanälven söder om tätorten) och dels för att kommunens storlek gör det svårt att presentera i pappersform. Ett försök har dock gjorts att presentera översvämningsrisk samt förekomst av fornlämningar i bilaga 3 (för de tre utpekade områdena för bebyggelseutveckling). För detta har dock i stor utsträckning en flödesberäkning från Ångermanälvens Vattenregleringsföretag använts. Förhoppningen är data från översvämningskartering för hela kommunen produceras och blir tillgänglig till framtida revideringar av översiktsplanen. Kommunen avser digitalisera ÖP och ge kartan en mer central roll, vilket också bör bidra till att det blir enklare att presentera fornlämningar i relation till annan geografisk information. Som meddelat i samrådsredogörelsen är tillgång till antikvarisk kompetens viktig för kommunen inom flera verksamhetsområden. Återinsättande av museiintendent är dock inte en fråga som hanteras i ÖP. Ingen åtgärd görs därför i planhandlingen gällande detta.
Trafikverket (2018-09-04)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
3. Trafikverket är positiv till att beskrivningen av riksintresse för kommunikationer har förtydligats, men anser fortfarande att riksintresse för kommunikationer bör ha en egen rubriksättning och vägledning.	3. Riksintresse för kommunikation i Vilhelmina kommun har egen rubrik och finns beskrivet i bilaga 1 (Hänsynsområden i Vilhelmina kommun). En hänvisning till denna bilaga läggs till i planhandlingens avsnitt "Vägledningar gällande riksintressen för råvarutillgångar och samhällsviktiga verksamheter" i avsnitt 4.2.1.

<p>4. Trafikverket önskar tillägg till vägledning om att bebyggelsefritt avstånd från vägområdet för E-vägar och riksvägar är 30 respektive 12 m och att kommunen har en restriktiv hållning till nya anslutningar mot allmän väg samt att befintliga anslutningar så långt som möjligt ska nyttjas. Bebyggelse ska planeras så att anslutning kan ske samlat mot allmän väg.</p> <p>5. Trafikverket vidhåller att järnvägen som infrastruktur (gods- och persontrafik) bör beskrivas under egen rubrik och inte som en del av kollektivtrafiken då den är en del av ett större transportsystem. Visioner, krav och vägledning saknas för järnvägen. Under vägledning bör framgå bebyggelsefritt avstånd, krav och restriktioner kring passager.</p>	<p>4. Till Övergripande vägledning risk och riskhantering i avsnitt 3.2 Bebyggelseutveckling... i planhandlingen läggs en ny vägledning med lydelsen; ”Trafikverkets riktlinjer gällande bebyggelsefritt avstånd från vägområde samt gällande anslutning mot allmän väg ska följas vid planering av ny bebyggelse invid väg för vilken sådana riktlinjer finns.” Kommunen har inte för avsikt att formulera någon generell ståndpunkt om restriktivitet gällande anslutning mot allmän väg. Anslutningar måste kunna utformas utifrån det enskilda fallet, inom ramen för gällande lagstiftning och fastställda riktlinjer.</p> <p>5. Planhandlingen belyser proportionsenligt den begränsade roll och status som Inlandsbanan har i kommunen idag, men anger också kommunens avsikt att verka för ökad funktion och kapacitet. Järnvägens roll som transportör av farligt gods och riktlinjer kring detta framgår av avsnitt 4.3.3. Till Övergripande vägledning risk och riskhantering i avsnitt 3.2 Bebyggelseutveckling... i planhandlingen läggs en ny vägledning med lydelsen; ”Trafikverkets säkerhetsavstånd vid byggande intill järnväg ska följas vid planering av ny bebyggelse invid järnväg (Inlandsbanan).” Till Övergripande vägledning risk och riskhantering i avsnitt 3.3 infrastruktur och kommunikation i planhandlingen läggs en ny vägledning med lydelsen; ”Vid planering av ny bebyggelse invid järnväg (Inlandsbanan) ska kommunen, så långt det är möjligt, underlätta Trafikverkets ambition om säker passage över järnväg.” I rådande situation anser kommunen inte att det är befogat med en mer framträdande plats för järnvägen i planeringen.</p>
<p>SMHI (2018-09-06)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>6. SMHI har inga synpunkter på planförslaget.</p>	<p>6. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>
<p>Skogsstyrelsen (2018-09-06)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>7. Skogsstyrelsen ser positivt på översiktsplanen för Vilhelmina kommun och har inga synpunkter utöver de som framfördes under samrådet.</p>	<p>7. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>
<p>Svenska kraftnät (2018-09-25)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>8. Vilhelmina kommun har i stort arbetat in Svenska kraftnäts kommentarer från samrådet. Svenska kraftnät vill dock förtydliga att deras magnetfältspolicy gäller vid projektering av nya stamnätsledningar. Nivån av 0,4 µT där människor varaktigt vistas kan överstigas vid äldre, redan befintliga stamnätsledningar. Önskan är att kommunen arbetar på motsvarande sätt när det gäller nybyggnation för stadigvarande vistelse.</p>	<p>8. Förtydliganden görs i texten, enligt Svenska kraftnäts påpekande, om att magnetfältspolicyn gäller vid projektering/nybyggnation och där människor stadigvarande vistas.</p>
<p>Försvarsmakten (2018-09-26)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>9. Försvarsmakten har inget att erinra i ärendet.</p>	<p>9. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>

Statens geotekniska institut, SGI (2018-09-28)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
10. Planhandlingen redovisar geotekniska förutsättningar/riskfaktorer i, för en översiktsplan, tillräcklig omfattning. SIG anser dock fortfarande att kommunens geologiska förhållanden samt markering av utsatta områden kan förtydligas i karta.	10. Kommunen har kompletterat planhandlingen, inkl. dess bilagor, med jordartskartor, riskområden för ras och skred, översvämning m.m. i den mån data finns och det har varit möjligt att göra i detalj, alternativt för de utpekade områdena för bebyggelseutveckling (se bilaga 3). Vilhelmina kommun är stor till ytan varför det är svårt att göra meningsfulla översiktskartor över geologiska förhållanden och utsatta områden över hela kommunens yta. Vidare är tillgången på översiktliga data gällande t ex jordarter, radonkartering, översvämningsskartering m.m. mycket bristfällig. Kommunen har för avsikt att överföra översiktsplanen till digitalt format där kartan får en central roll, vilket kommer bidra till att göra det möjligt att på ett bättre sätt presentera denna typ av kartinformation.
Post- och telestyrelsen, PTS (2018-09-28)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
11. Post- och telestyrelsen har inga synpunkter utöver de som framfördes under samrådet.	11. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Utbildningsnämnden, Vilhelmina kommun (2018-10-02)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
12. Utbildningsnämnden har inget att erinra mot det innehåll som berör nämndens verksamhet.	12. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.
Sametinget (2018-10-11)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
13. Kommunens skrivning om riksintresse för rennäringen är olycklig. Vi anser också att det inte är kommunens kompetens att avgöra om områden av riksintresse för rennäringen är svår att fastställa på lång sikt. Vi tycker att kommunen ska ta bort även den formuleringen. Sametinget utser riksintresseområden för rennäringen och de gäller enligt lagstiftningen tillsvidare till den dag Sametinget uppdaterat till annat område. De ska beaktas rakt av tills Sametinget anger att det är annat som gäller.	13. Vilhelmina kommun är inte av någon annan uppfattning än Sametinget när det gäller att det är Sametinget som utser riksintresseområden för rennäringen och att de gäller enligt lag till den dag Sametinget genomför ändringar. Kommunens skrivning syftar till att lyfta att bland annat klimatförändringar och andra markanvändningar medför att det i framtiden kan komma att finnas fler/andra områden av stort värde för renskötseln och för att säkerställa funktionella samband för renskötseln i landskapet. Därav är samråd med berörd sameby alltid viktigt vid exploatering och annan förändring av markanvändningen som kan påverka rennäringen. För att förtydliga detta läggs följande mening in i slutet av vägledningen; ”Det kan finnas fler områden som blir av avgörande betydelse i framtiden för rennäringen och dess funktionella samband i landskapet”.
Länsstyrelsen Västerbotten (2018-10-15)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
RIKSINTRESSEN 14. Länsstyrelsen delar inte Vilhelmina kommuns bedömning att riksintresse vindbruk är den mest hållbara markanvändningen vid en avvägning mot riksintresse naturvård på Stöttingfjället. Riksintresse naturvård ska ges företräde inom det aktuella området för att säkerställa behovet av grön infrastruktur och sambanden mellan de skogliga värdestrakterna. Även kulturmiljövårdens riksintresse i Riskträsk talar för att vindbruk inte bör ges företräde. Tillståndsprövningar talar för länsstyrelsens åsikt.	RIKSINTRESSEN 14. Vilhelmina kommun står fast i sin bedömning att riksintresse vindbruk ska prioriteras framför riksintresse naturvård inom det utpekade området på Stöttingfjället i syfte att långsiktigt balansera ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet på nationell såväl som på lokal och regional nivå. Argumenten presenteras i planhandlingen. Ett tillägg görs i den aktuella vägledningstexten på s. 69, om riksintresse naturvård och vindbruk på Stöttingfjället, gällande länsstyrelsens och kommunens oenighet i frågan. I figurtexten längst ned på den

<p>MILJÖKVALITETSNORMER</p> <p>15. I de områdesvisa bedömningarna gällande vattenstatus och miljö kvalitetsnormer, i planens bilaga 5, beskrivs åtgärder och förhållningssätt för att säkerställa att vattenkvaliteten inte försämras. Sådana bör lyftas in som del av planens vägledning. Ett förtydligande behövs gällande definition och utbredning av svämplan som normalt sett olämpligt bör bebyggelse.</p> <p>HÄLSA OCH SÄKERHET</p> <p>16. Översvämningsrisk. Kommunen uppmanas följa länsstyrelsens rekommendationer gällande lokalisering av bebyggelse och samhällsviktiga funktioner inom riskutsatta områden.</p> <p>Totalförsvaret. Totalförsvarets riksintressen väger alltid tyngre än andra riksintressen.</p> <p>Förorenade områden. Länsstyrelsen anser att bör ska bytas ut mot ska i vägledningstexten om användningen av den regionala inventeringen av förorenade områden vid detaljplanering och prövning av förhandsbesked och bygglov.</p> <p>LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGE (LIS)</p> <p>17. För synpunkter om hantering av LIS hänvisas till separat granskningsyttrande över förslag till LIS-plan som tematiskt tillägg till ÖP.</p> <p>MELLANKOMMUNAL SAMORDNING</p> <p>18. Länsstyrelsen har inga synpunkter.</p> <p>ÖVRIGA SYNPUNKTER AV VIKT</p> <p>19. Kommunikationer. Länsstyrelsen hänvisar till Trafikverkets yttrande (3-5).</p> <p>Uttekade LIS-områden. Kartan över lämpliga och olämpliga områden för LIS bör tas bort och ersättas med hänvisning till det tematiska tillägget i syfte att undvika missförstånd i det fall tillägget ändras.</p>	<p>aktuella sidan ändras sista meningen till ”Vindkraftsintresset ska prioriteras framför naturvårdsintresset inom det område där de två riksintressena överlappar varandra.”.</p> <p>MILJÖKVALITETSNORMER</p> <p>15. Relevanta åtgärder och förhållningssätt i bilaga 5, om vattenstatus och miljö kvalitetsnormer, lyfts in i översiktsplanens huvuddokument, primärt under avsnitt 3.4.3 Avloppshantering. Ett förtydligande läggs till i bilaga 5 gällande karterat 100-årsflöde som avgränsning av svämplanet.</p> <p>HÄLSA OCH SÄKERHET</p> <p>16. Översvämningsrisk. Vägledningstexter gällande bebyggelse i riskutsatta områden, i avsnitt 3.2 om bebyggelseutveckling, kompletteras med att länsstyrelsens rekommendationer ska följas.</p> <p>Totalförsvaret. Förtydligande gällande tyngden av totalförsvarets riksintressen görs i vägledningstexten gällande riksintresse för totalförsvarets militära del.</p> <p>Förorenade områden. Ordet ”bör” byts ut mot ”ska” i den aktuella vägledningstexten.</p> <p>LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGE (LIS)</p> <p>17. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p> <p>MELLANKOMMUNAL SAMORDNING</p> <p>18. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p> <p>ÖVRIGA SYNPUNKTER AV VIKT</p> <p>19. Kommunikationer. Se bemötande av Trafikverkets yttrande (3-5).</p> <p>Uttekade LIS-områden. Kartan över lämpliga och olämpliga områden för LIS tas bort och ersätts med hänvisning till det tematiska tillägget.</p>
<p>Kommunmedborgare (2018-10-15)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>20. 3.2, Övergripande vägledning, p. 3: Tillägg om att hänsyn även ska tas till befintliga möjligheter till rekreation, t.ex. stigar och rastplatser.</p>	<p>20. Se kommentar ang. 22 nedan.</p>

<p>21. 3.2.1, Vägledning, p. 5: Tillägg om att hänsyn även ska tas till naturvärden.</p> <p>22. 3.2.2, Vägledning ny bebyggelse, p. 1: Tillägg om att det inte menligt ska påverka jordbruksmark. p. 3: Tillägg om att hänsyn även ska tas till befintliga möjligheter till rekreation, och inte bara mellan utan även inom etableringsområden. Vägledning fritidshus, p. 1: Tillägg om att hänsyn även ska tas till befintliga möjligheter till rekreation.</p> <p>23. 3.2.3, Vägledning, p. 1: Tillägg om att även naturvärden bör vara utgångspunkt. p. 3: Om möjlighet finns att "upphäva" LIS-områden mot bakgrund av att nya underlag presenteras så bör detta framgå här.</p> <p>24. 3.3.2, I texten: Tillägg om att Inlandsbanan är viktigt för ett hållbart resande.</p> <p>25. 3.3.3, I texten: Eventuellt fel kring beteckning och kommentar till väg som benämns "Stalon-norska gränsen". Enligt undertecknads uppfattning avses inte väg AC 1068 och den utgör inte heller del av Vildmarksvägen.</p> <p>26. 3.3.4, I texten: Tillägg om att ett ökat flygresande på lång sikt bidrar till klimatförändringen och på så sätt negativt påverkar förutsättningarna för turistnäringen (främst vinterturismen) i Vilhelmina kommun.</p> <p>27. 3.5.2, I texten: Tillägg om att tillgång till jordbruksmark i Vilhelmina kommun i framtiden kan bli en ännu viktigare resurs i och med klimatförändringen.</p> <p>28. 3.5.3, Vägledning, p. 4: Tillägg om att även naturvärden ska värnas eller gynnas av den ökade kunskapen inom kommunförvaltningen.</p> <p>29. 3.6.3, Vägledning, p. 13: Tillägg om att omfattande trakthyggesbruk försämrar förutsättningarna till vildmarkspräglade upplevelser i dessa delområden.</p> <p>30. 4.2, I texten: Tydliggörande önskas av vilken skogsmark som är av betydelse för skogsnäringen eller vem som avgör detta.</p>	<p>21. Punkten 5 i avsnitt 3.2.1 berör, liksom övriga punkter i avsnittet, primärt kärnområden för bebyggelseutveckling. Dessa punkter ska gälla tillsammans med övriga vägledningar i planhandlingen. För det efterfrågade hänvisas primärt till p. 8 i Övergripande vägledning för avsnitt 3.2. Hänsyn och betydelse av naturvärden hanteras dock på många sätt och ställen i planen.</p> <p>22. Angående bebyggelsens påverkan på jordbruksmark finns en övergripande vägledning i avsnitt 3.2 (p. 4) som uttrycker en viljeinriktning motsvarande det efterfrågade. I avsnitt 3.2.2 vägledningpunkt 2 anges att en bedömning alltid ska göras av "...områdets närmiljö och hur den påverkar och uppmuntrar fysisk aktivitet;..." Denna punkt förtydligas med "...hur den planerade bebyggelsen tar till vara befintliga möjligheter till rekreation, d.v.s. hur den ansluter till vägar/stigar..." Vägledningpunkt 2 i avsnitt 3.2.2 gäller ny bebyggelse och således även fritidshus.</p> <p>23. En ändring görs i vägledningstexten p. 1; "Det ska ske ett strategiskt arbete med LIS där identifiering av särskilt skyddsvärda områden samt bygdens utvecklingspotential..." Ändring görs i p. 3 (i enlighet med vad som står i förslaget till LIS-plan); "Nya LIS-områden ska kunna pekas ut och befintliga ska kunna ändras eller tas bort allt eftersom om underlag för detta kan presenteras."</p> <p>24. Ordet "hållbar" läggs till texten gällande Inlandsbanans betydelse för turist- och godstrafik.</p> <p>25. Texten ändras till: "...samt väg AC1077 och AC1088 (Stalon-norska gränsen, del av Sagavägen).</p> <p>26. Kommunen är medveten om att flygtrafik, liksom övrig fossildriven trafik, påverkar klimatet. Om och hur ökat flygresande till och från South Lapland Airport kommer att påverka den lokala turistnäringen finns inte underlag nog för att kommunen ska göra ett sådant ställningstagande som efterfrågas. Ingen ändring görs i planen.</p> <p>27. Kommunen anser att befintlig text täcker den potential som jordbruksmarken bedöms ha i Vilhelmina kommun – inklusive i ett föränderligt klimat, vilket ges en inledande presentation av i avsnitt 2.1.2.</p> <p>28. Kommunen anser att befintliga vägledningstexter tillsammans täcker in centrala skogsrelaterade värden och därmed vad den kunskap som kommunförvaltningen avser öka omfattar.</p> <p>29. Kommunen har i dagsläget inte för avsikt att, utöver vad lagen säger, ta ställning till olika skogsskötselmetoder-/åtgärder och på vilket sätt de påverkar landskapet och andra markanvändningsformer.</p> <p>30. För tydliggörande av vilken skogsmark som avses i 3 kap 4§ miljöbalken hänvisas till lagtexten och dess förarbeten, vilka kommunen har att förhålla sig till.</p>
--	---

Redogörelse för samråd om utkast till kommunomfattande översiktsplan för Vilhelmina kommun

Samrådshandlingen för Vilhelmina kommuns nya kommunomfattande översiktsplan (ÖP) skickades ut på samråd 15 mars 2018 till myndigheter, organisationer, föreningar och företag som bedömdes berörda av planutkastet samt till de kommunala förvaltningarna/bolagen och de politiska partierna. Materialet har, under hela samrådstiden, kunnat laddas ned från kommunens webbplats www.vilhelmina.se. Under samrådet har samrådsmöte med allmänheten hållits, i Vilhelmina den 7 mars 2018, i Saxnäs den 22 mars 2018 samt i Dikanäs den 26 mars 2018. Totalt har 19 skriftliga yttranden inkommit, vilka sammanfattas och bemöts nedan.

Yttrande	Kommunstyrelsens bemötande
SMHI (2018-03-15)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<ol style="list-style-type: none">1. Kommunen bör uppmärksamma att det finns nyare underlag för framtida klimat än de som används i planen.2. Områden som är översvämningskänsliga idag samt i ett framtida, förändrat klimat bör tydligt utpekats/beaktas och riktlinjer för områdenas användning bör finnas. Kommunen bör vara mycket restriktiv till etablering av bostadsbebyggelse och samhällsviktiga funktioner i dessa områden.	<ol style="list-style-type: none">1. Hänvisning till ständigt pågående uppdatering av planeringsunderlag gällande klimatförändringar och förväntade effekter av dessa, bl.a. från SMHI, tillförs planhandlingen.2. Utöver det att översvämningskänsliga områden pekas ut i planförslaget så finns i planhandlingen en hänvisning till MSB översvämningskartering. Bättre översiktskarta över översvämningskänsliga områden tillförs planhandlingen. Vägledningar, <i>exempelvis</i> i kap. 4 avseende samhällsrisker samt 3.2 avseende ”Bebyggelseutveckling, bostadsförsörjning och landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)”, klargör tydligt behovet av helhetsbedömning och försiktighet i riskutsatta områden liksom att speciellt riskutsatta områden inte alls bör exploateras. Ingen ändring görs i planhandlingen utifrån yttrandet.
Sametinget (2018-03-19)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<ol style="list-style-type: none">3. Sametinget är positivt till att och hur kommunen presenterat riksintressen för rennäringen och berörda samebyar samt komplexiteten kring de villkor och behov som gäller för rennäringen.4. Det bör framgå av planförslaget om samebyarna involverats i arbetet med LIS-planen.	<ol style="list-style-type: none">3. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.4. Inom ramen för projektet Grön ÖP inbjöds och deltog de samiska intressena i kommunen i översiktsplanarbetet på ett tidigt stadium, främst genom samebyar och sameföreningar, men även genom enskilda personer. Deltagandeprocessen finns väl dokumenterad i ord och bild, bl.a. i publikationen ”Grön översiktsplanering i fjäll- och fjällnära landskap” (https://www.storslagnafjall.se/nyheter/Lista/2018-3/ny-rapport-om-gron-oversiktsplanering-i-fjall--och-fjallnara-landskap/). Kommunen anser att det väsentliga är att de samiska intressena inbjöds och tog möjligheten att aktivt delta samt att inflytandet på den slutgiltiga planen bearbetas vidare under genomfört samråd och kommande utställning, inte att deltagandet redovisas explicit. Ingen ändring görs i planhandlingen.

Försvarmakten (2018-03-19)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>5. Det bör framgå att etablering av vindkraft inom delar av de områden som pekats ut som lämpliga för vindkraft (s. 43 i översiktsplanen) kan komma att påtagligt skada riksintressen för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess. Det bör även framgå att samråd ska ske med Försvarmakten inför etablering av vindkraft i de utpekade områdena.</p>	<p>5. Text enligt Försvarmaktens yttrande läggs till i planhandlingens avsnitt 3.4.1 samt i ÖPns bilaga 1.</p>
Lantmäteriet (2018-03-23)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>6. Lantmäteriet lämnar synpunkter på ÖP endast om länsstyrelsen begärt detta och har därför inga synpunkter.</p>	<p>6. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>
Socialdemokraterna (2018-03-26)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>7. I LIS-planen på s. 2 anges att kommunen inte har något principiellt att invända mot bildandet av nationalpark på Blaikfjället, vilket inte överensstämmer med ställningstaganden redovisade i kommuntäckande ÖP.</p> <p>8. Tveksamhet råder gällande utfallet av den värdering som gjorts av ekosystemtjänster. Beräkningarna är svåra att följa och förstå. I det fortsatta arbetet med och användandet av ÖP bör särskild observans ges värderingen av ekosystemtjänsterna.</p>	<p>7. Den avsedda texten finns inte i LIS-planen utan i ÖP bilaga 1, s. 2. Texten om kommunens inställning till bildande av nationalpark tas bort i bilagan.</p> <p>8. Införlivningen av ekosystemtjänstbegreppet och värderingen av dessa i ÖP är allmänt erkänt som svårt. Behovet av att observera den värdering av ekosystemtjänster som gjorts i ÖP lyfts i kommunens arbetsstrategi för fortsatt arbete med ÖP. (Strategin tas fram av kommunstyrelsen parallellt med planen.)</p>
Region Västerbotten, kollektivtrafikmyndigheten (2018-03-27)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>9. Kollektivtrafikmyndigheten är positiv till planens innehåll och vägledning med avseende på utveckling av kollektivtrafik, anropsstyrd trafik och samordnat resande. Myndigheten medverkar gärna med inspel och synpunkter utifrån gällande regionalt Trafikförsörjningsprogram.</p>	<p>9. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>
Länsstyrelsen Västerbotten (2018-03-27)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER</p> <p>10. I kartor över de tre utpekade kärnområdena bör kommunen överväga att visa fler relevanta intressen och risker, exempelvis potentiellt förorenade områden samt översvämnings-, ras- och skredrisk. Vidare kan kommunen med fördel beskriva särskilda risker och intressen som behöver beaktas vid ny bebyggelse i de olika kärnområdena.</p> <p>11. ÖP är <i>vägledande</i> för utvecklingen av den <i>fysiska miljön</i>. Även om kommunens ekonomi och prioriteringar medför att allt i planen inte kan genomföras förmodas att viljeinriktningarna för t ex. bevarande och skydd av natur och människors hälsa kvarstår. Därför bör skrivningen ”Den lokala ekonomin och säkrandet av kommunens kärnverksamhet har högre prioritet i förhållande till mål och ställningstaganden i översiktsplanen.” tas bort.</p>	<p>ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER</p> <p>10. Beträffande kartunderlaget i planen har beslut fattats av kommunstyrelsen att planen ska överföras till ett digitalt format där kartan får en central roll. På så sätt ökar förutsättningarna att visualisera olika typer av relevant information både för kommunen som helhet och för olika delar av kommunen. Planhandlingen kompletteras med text gällande särskilda risker att beakta i de olika kärnområdena. Bilaga 3 kompletteras med kartor som redovisar särskilda risker i områdena respektive centrala allmänna och nationella intressen som berör områdena.</p> <p>11. Den aktuella skrivningen tas bort ur planhandlingen. (Jämför även punkt 46.)</p>

12. Den återkommande nämnda separata arbetsstrategin kan – utöver vidare utredningsbehov - med fördel inkludera åtgärder och insatser som krävs för genomförande av ÖPs mål.

LÄNSSTYRELSENS BEVAKNINGSPRÅGOR

13. Riksintressen:

För att underlätta i senare planeringsskeden bör kommunen i fler fall ta ställning till potentiella konflikter/kompatibilitet mellan riksintressen, mellan riksintressen och exploatering samt mellan riksintressen och övriga allmänna intressen – gärna med platsangivelser. Otydliga och felaktiga formuleringar gällande riksintressen (allmänt och gällande särskilda riksintressen), bör åtgärdas.

Vindbruk: Det bör framgå av översiktsplanen att riksintressena för vindbruk har uppdaterats sedan det tematiska tillägget till ÖP -"Vindkraftsplan för Södra Lappland" - antogs 2010. Det utpekade exploateringsområdet på Stöttingfjället och kommunens ställningstagande om att vindkraftsintresset är av större allmänt intresse än naturvårdsintresset i det aktuella området bör omvärderas. Vidare bör kommunen motivera och tydliggöra vilket område ställningstagandet gäller på karta.

Obrutet fjäll: Kraftledningen som skär av riksintresse för obrutet fjäll Frostviken-Borgafjällen, längs ett avsnitt av Kultsjön, har inte en sådan avskiljande verkan och påverkan på riksintresseområdets värden att en slutsats kan dras beträffande att riksintressets värden inte skulle skadas påtagligt av förändrad markanvändning. Kommunen behöver precisera vilken typ av förändrad markanvändning som i så fall skulle vara aktuell och hur den uppfyller kraven i MB 4 kap 5§.

Rennäring: I tabellen i avsnitt 1.3.2 bör skrivningen beträffande potentiellt tema för grön infrastruktur med avseende på renskötselområdet stärkas. "...renskötseln bör beaktas vid förändrad markanvändning." bör ändras till "...ska beaktas innan annan markanvändning övervägs."

Formuleringen att riksintresseområden för rennäringen inte kan fastställas på samma sätt som för andra riksintressen är olycklig. Förändrade förutsättningar (klimat, exploatering etc.) har medfört att det finns fler områden som är viktiga idag än 2005 när de beslutades. Ett område som är oanvänt idag kan vara skyddsvärt för framtiden.

12. Yttrandet noteras till utveckling av kommunens arbetsstrategi för fortsatt översiktsplanering

LÄNSSTYRELSENS BEVAKNINGSPRÅGOR

13. Riksintressen:

Generellt sett förmår kommunen inte utveckla avsedda ställningstaganden/prioriteringar rörande riksintressen och andra intressen ytterligare i föreliggande förslag till ÖP. Denna fråga måste få bli föremål för vidare bearbetning i framtida revideringar av planen. Otydliga och felaktiga formuleringar gällande riksintressen (allmänt och gällande särskilda riksintressen), på angivna sidor i planhandlingen och i bilaga 1, åtgärdas enligt länsstyrelsens yttrande.

Vindbruk: Text tillförs planhandlingen samt bilaga 1 för att upplysa om uppdatering av riksintresse för vindbruk i relation till vad som anges i "Vindkraftsplan för Södra Lappland". Beträffande Stöttingfjället kompletteras planhandlingen med förtydligande gällande kommunens prioritering av vindkraftintresset.

Obrutet fjäll: Exploatering av det avsedda området inom riksintresse för obrutet fjäll är för närvarande inte aktuell, varför kommunen väljer att stryka frågan ur planhandlingen tills vidare.

Rennäring: Texten i tabellen ändras enligt yttrandet.

Kommunens skrivning i vägledningen understryker att samråd med berörda samebyar ska ske vid all exploatering och annan förändring av markanvändning så kan påverka rennäringen. Skrivningen anger att samråd *också* är nödvändigt eftersom det geografiska läget för riksintressen är svårt att fastställa då kärnområden, nyckelområden och flyttleder påverkas av annan markanvändning och klimatförändringar. Vidare beskrivs, i inledningen av avsnitt 4.2.1, att "Rennäringens områden är av speciell karaktär (kärnområden, flyttleder och svåra passager) där det kan förväntas att förutsättningarna förändras av klimat och annan

<p><i>Värdefulla ämnen och mineral:</i> Tidigare samexistens mellan gruvbrytning, besöksnäring och rennäring i Stekenjokk har inte varit problemfri. Kommunen bör göra en avvägning mellan de överlappande riksintressena.</p> <p><i>Kulturmiljö:</i> Länsstyrelsens översyn av riksintressena för kulturmiljö, som nämns på s. 7 i Bilaga 1, kommer att innebära vissa mindre förändringar i Vilhelmina kommun. Antalet riksintressen och huvudsakligt innehåll kommer dock sannolikt att kvarstå. Riksintressena för kulturmiljö är relativt få och små, vilket gör att kommunen borde kunna redovisa hur de ska tillgodoses i planeringen.</p> <p><i>Totalförsvaret:</i> Det bör framgå av planhandlingen att etablering av vindkraft inom utpekade områden i Vindkraftplan för Södra Lappland kan skada riksintressen för totalförsvaret som omfattas av sekretess samt att samråd ska ske med Försvarsmakten inför vindkraftetablering.</p> <p>Det är även viktigt att kommunen redovisar hur den civila delen av totalförsvaret ska beaktas i den fysiska planeringen.</p> <p><i>Kommunikationer:</i> Det bör framgå av planhandlingen att E45, som riksintresse för kommunikation, bör skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada användandet av vägen. Vidare är etableringar längs E45 inte är lämpliga om de påverkar riksintresset negativt eller bidrar till ökade risker för människors hälsa och säkerhet.</p> <p>14. Miljö kvalitetsnormer (MKN)</p> <p><i>Vatten:</i> Mot bakgrund av EU-domstolens beslut i ”Weserdomen” behöver det framgå att planeringen inte bara ska sträva efter att uppnå god vattenstatus utan också säkerställa att befintlig status inte försämras.</p> <p>Redovisning av status och åtgärdsbehov för yt- och grundvatten i Vilhelmina kommun som helhet saknas och får gärna redovisas både i text och karta.</p> <p>Resonemangen kring dricksvattenförsörjning kan tydligare kopplas till MKN vatten och motsvarande ställningstaganden/åtgärder bör finnas även för fler planeringsaspekter som riskerar att påverka vattenförekomsternas status och dricksvattenförsörjning.</p>	<p>markanvändning på ett sådant sätt att också renarnas rörelser och renskötarnas möjligheter i landskapet påverkas.” Kommunen ser ingen avvikande betydelse i befintliga skrivningar från det länsstyrelsen vill belysa. För att ev. förtydliga kompletteras vägledningen med ”...rennäringens riksintresseområden är svårare att fastställa på lång sikt på samma sätt som för andra riksintressen.”</p> <p><i>Värdefulla ämnen och mineral:</i> Planhandlingarna kompletteras med text som förtydligar kommunens inställning till samexistens av olika intressen i Stekenjokk.</p> <p><i>Kulturmiljö:</i> Kommunen anger i avsnitt 4.2.1. att man ställer sig bakom utpekade områden och har för avsikt att tillgodose säkerställande av intressenas värden vid planläggning och beslut om förändrad markanvändning. I pågående översiktplanering har kommunen inte påträffat någon konflikt med utpekade riksintressen för kulturmiljövård eller bedömt att det finns någon risk att de inte tillgodoses.</p> <p><i>Totalförsvaret:</i> Se 5.</p> <p>Planhandlingen kompletteras med en presentation av den civila delen i totalförsvaret i kap. 4. Vägledningarna i planhandlingen utvecklas gällande lokalisering av samhällsviktiga verksamheter i olika typer av riskområden/skydds zoner samt med riktlinjer för vad som gäller i närheten av militära installationer, kraftledningarna och elektronisk kommunikation.</p> <p><i>Kommunikationer:</i> Vägledningen gällande E45 som riksintresse för kommunikation kompletteras utifrån länsstyrelsens synpunkt till ”Vidare är etableringar längs E45 inte är lämpliga om de påverkar riksintresset eller överlappande riksintressen negativt eller bidrar till ökade risker för människors hälsa och säkerhet.</p> <p>14. Miljö kvalitetsnormer (MKN)</p> <p><i>Vatten:</i> Texten i avsnitt 3.6.1.1. kompletteras gällande att befintlig status inte får försämrats.</p> <p>Planhandlingarna kompletteras med en sammanställning av status i de vattenförekomster som främst berörs av översiktsplanen samt med åtgärdsbehov och bedömning/ställningstaganden gällande hur kommunen avser att inte försämrats statusen vid exempelvis framtida exploateringar.</p>
--	---

En prioritering av åtgärdsbehov utifrån betydelse för efterföljande av MKN vatten, gärna med hänvisning till åtgärdsprogrammet för vatten, rekommenderas. Tydligare bedömning behövs i konsekvensbeskrivningen av hur planen påverkar möjligheten att nå MKN vatten. Åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande negativa miljöeffekter ska också redovisas.

15. Hälsa och säkerhet

I avsnitt 4.3 redovisas miljö- och säkerhetsrisker och där bör även ställningstaganden kring hur riskerna ska hanteras i planeringen redovisas.

Risk för översvämning, ras och skred: Särskilt riskutsatta områden med avseende på översvämning, ras, skred, transport av farligt gods etc. bör redovisas tydligt i karta. Planens riktlinjer för hur översvämning, ras och skred ska beaktas behöver tydliggöras. "...utförs med särskild försiktighet" behöver t.ex. tydliggöras. Geotekniska undersökningar ska krävas vid åtgärder där ras- och skredrisker är kända och övervägas vid åtgärder nära älvar och i fjällområden.

Skyfall: Kommunen bör integrera och ta ställning till resultatet från pågående skyfallskartering för Vilhelmina tätort och Kittelfjäll inför utställningen av översiktsplanen.

Föroreningar i mark och vatten: Kommunen bör ange riktlinjer för hur förorenade områden ska hanteras i den fysiska planeringen och miljökonsekvensbedömningen bör innehålla bedömning av behovet av undersökningar och efterbehandlingar av förorenade områden.

Farligt gods: Det bör framgå av planen att Norrbottens läns riktlinjer för bebyggelse intill transportled för farligt gods fram tills motsvarande riktlinjer för Västerbottens län har antagits.

Luftkvalitet: Ett avsnitt som behandlar luftkvalitetsfrågor bör adderas till kap 4.

Radon: Områden med särskilt hög strålning bör pekas ut på karta och riktlinjer för hanteringen av denna risk bör tas fram.

Räddningstjänstaspekter: En beskrivning och bedömning av räddningstjänstens förutsättningar saknas.

16. Mellankommunal samordning

Beskrivning av förutsättningar och förslag gällande stärkande av mellankommunala samverkansområden är tillfredsställande.

15. Hälsa och säkerhet

Kommunen har valt att huvudsakligen ange specifika vägledning och ställningstaganden kopplade till riskhantering i relevanta avsnitt i kapitel 3, vilket presenteras i inledningen av avsnitt 4.3. Övergripande riktlinjer tillförs i kap. 4.3.

Risk för översvämning, ras och skred: Planhandlingen kompletteras med karta över särskilt riskutsatta områden samt en jordartskarta. Se även **10** gällande kartredovisning. Riktlinjer för hur översvämning, ras och skred ska beaktas kompletteras.

Skyfall: Kommunen integrerar och tar ställning till resultatet från pågående skyfallskartering för Vilhelmina tätort och Kittelfjäll i översiktsplanen så snart som möjligt efter att karteringen färdigställts.

Föroreningar i mark och vatten: Planhandlingen kompletteras med riktlinjer och bedömning utifrån länsstyrelsens yttrande.

Farligt gods: Texten i avsnitt 4.3.3 ändras utifrån länsstyrelsens yttrande.

Luftkvalitet: Mindre justeringar görs i planhandlingen genom att text från kap. 3 flyttas till kap. 4.

Radon: Karta över områden med särskilt hög strålning samt riktlinjer för hantering av strålning från radon tillförs planhandlingen.

Räddningstjänstaspekter: En beskrivning och bedömning av räddningstjänstens aspekter tillförs planen.

16. Mellankommunal samordning

Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs.

<p>ÖVRIGA ALLMÄNNA INTRESSEN</p> <p>17. Strandskydd I bilaga 1 bör klargöras att det vanligtvis är kommunen som ger strandskyddsdispens. Dispens inom statligt skyddade områden ansöks hos länsstyrelsen.</p> <p>18. Bostadsförsörjning Vilhelmina kommun har inga riktlinjer för bostadsförsörjning i enlighet med lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.</p> <p>19. Terrängkörning och ledsystem Vägledningen i avsnitt 3.3.5 (s.38), om att verka för en utveckling av ledsystemet i anslutning till och genom skyddade områden, bör ändras till att endast omfatta icke motoriserat friluftsliv samt att en utökning av ledsystemet inte får ha negativ inverkan på renskötseln och andra viktiga natur- och upplevelsevärden. I en annan vägledning anges att spår och leder bör förläggas till kommunal och statlig mark. En sådan vägledning bör istället lyfta vikten av att spår och leder anläggs på ett attraktivt sätt, anpassat till målgruppen och med syfte att främja friluftsliv och den lokala ekonomin. Vägledningen om att staten bör ansvara för skoterleder får gärna motiveras.</p> <p>20. Trafik Brister samt prioriterade åtgärder och insatser i vägsystemet samt en inriktning för hur kommunen ska verka för förbättrad vägstandard bör framgå. Planen bör även kompletteras med hur kollektivtrafik samt gång- och cykelnätet ska utvecklas i förhållande till utpekade servicenoder.</p> <p>21. Teknisk försörjning Mot bakgrund av den snabba utvecklingen i fjälldalarnas bebyggelsekärnor uppmantras kommunen ta fram en VA-plan. Det behövs ett förtydligande om vad som är stamnät, regionnät och vilka ledningar som är Svenska kraftnäts. Svenska kraftnäts rekommenderade skyddsavstånd och magnetfältpolicyn bör följas vid planering av ny bebyggelse invid stamnätsledningar. Beträffande vädersäkring av ledningar så anses nedgrävda ledningar ge sämre driftsäkerhet och Svenska kraftnät har inga planer på att markförlägga ledningar.</p>	<p>ÖVRIGA ALLMÄNNA INTRESSEN</p> <p>17. Strandskydd Texten i bilaga 1 ändras enligt länsstyrelsens yttrande.</p> <p>18. Bostadsförsörjning Till vägledningarna för kommunal bebyggelse och bostadsförsörjning läggs texten ”Kommunens målsättning är att arbeta fram en strategi för bostadsförsörjning i enlighet med lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. <i>En separat strategi för vidare planering och ytterligare utredningsbehov utformas och antas parallellt med översiktsplanen.</i>”</p> <p>19. Terrängkörning och ledsystem Vägledningstexten och utveckling av ledsystem i relation till skyddade områden ändras till ”Med syfte att minska irritation över geografiskt omfattande, stängda områden och motverka olovlig körning kan kommunen, i samråd med skoterföreningar, besöksnäringen och renskötseln, verka för att spår och leder även ska finnas i anslutning till och genom stora, statligt skyddade områden och nuvarande skoterförbudsområden. Utökning av ledsystem får dock ej ha negativ inverkan på renskötseln och/eller natur- och upplevelsevärden.” Beträffande vägledning ang. val av mark och avtal kring anläggande och drift av spår och leder formuleras vägledningen om enligt länsstyrelsens yttrande. Vägledningen om statligt ansvar för skoterleder förtydligas med att ställningstagandet främst gäller skoterleder på statens mark samt skoterleder som korsar kommungränsen.</p> <p>20. Trafik (Se även 38.) Planhandlingen kompletteras, i avsnitt 3.3.3, med en precisering av brister i vägnätet. Vidare kompletteras med att kommunen ska verka för att bristerna i det allmänna vägnätet i Vilhelmina kommun får en högre prioritering i Länstransportplanen och att underhållet får de medel som behövs för att upprätthålla en godtagbar standard. Gällande beskrivning av hur kollektivtrafik samt gång- och cykelnät ska utvecklas väljer kommunen att inte lämna mer ingående beskrivningar än de som redan anges i planhandlingen.</p> <p>21. Teknisk försörjning Kommunen har för avsikt att successivt arbeta fram en VA-plan, vilket läggs till som vägledning i avsnitt 3.4 och förs till kommunens separata strategi för vidare planering och utredningsbehov. Texten i avsnitt 3.3.7 kompletteras med att Svenska kraftnäts rekommenderade skyddsavstånd ska följas och magnetfältpolicyn ska uppfyllas vid planering av ny bebyggelse invid befintliga stamnätsledningar. En karta med stamnät, regionnät samt tydlig angivelse av vad som är Svenska kraftnäts ledningar tillförs</p>
---	--

<p>22. Renskötsel Klimatförändringarnas effekter på renskötseln får gärna beskrivas mer ingående i kapitel 2. På de ställen i planen där det anges att hänsyn ska tas till renskötseln får kommunen gärna hur sådan hänsyn ska tas samt om/när kommunen är beredd att prioritera renskötseln framför annan markanvändning, t.ex. vindkraft och besöksnäring.</p> <p>23. Jordbruk Kommunen bör redovisa var och när jordbruksmark inte kan bebyggas. Jordbruksmark som avses bevaras på lång sikt bör pekas ut i karta.</p> <p>24. Skogsbruk Planen bör tillföras en tydlig strategi för det egna skogsinnehavet, bl.a. avseende skogar med särskilda sociala värden lämpliga för hyggesfria metoder.</p> <p>25. Naturmiljö Förtydligande behövs gällande vad kommunen menar med att nuvarande förvaltning av reservatsskogar är passiv och bör föras ner på lokal nivå.</p>	<p>planhandlingen. Beträffande vädersäkring av kraftledningar görs en mindre justering av befintlig text i avsnitt 3.3.7. Kartan med bredbandsutbyggnad, i avsnitt 3.3.6, kompletteras med planerad utbyggnad.</p> <p>22. Renskötsel Presentationen av klimatförändringarnas effekter på renskötseln i planhandlingen nämns först i kapitel 2, men återkommer på fler ställen i planhandlingen och dess bilagor. Visst tillägg görs utifrån samebyarnas yttrande (65.). Mot bakgrund av att samråd ska ske med berörd sameby vid exploateringar och förändrad markanvändning bedöms frågan om hur hänsyn ska tas bäst besvaras genom överenskommelser under samråd samt i fortsatt deltagandeprocesser i samband med fysisk planering. I Stekenjokk prioriteras rennäringen framför energiproduktion genom att ett stoppområde för vindkraft lagts ut. Med kommunens inställning till att hänsyn behöver tas mellan olika intressen och näringar i både tid och rum kan renskötsel komma att prioriteras framför annan markanvändning i olika områden och på olika tider under året. I föreliggande planförslag görs dock inga ytterligare prioriteringar - utöver de som redan presenteras i planhandlingens.</p> <p>23. Jordbruk Som framgår av planförslaget är öppna marker, såsom olika typer av jordbruksmark, en viktig aspekt för grön infrastruktur i Vilhelmina kommun och bör därför beaktas vid planering av olika åtgärder. Vidare anser kommunen att rationellt brukbar jordbruksmark inte bör exploateras om det inte behövs för att tillgodose betydelsefulla samhällsintressen etc. På sikt behöver kommunen fördjupa sin kunskap kring kommunens jordbruksmark och bedömning av dess betydelse i framtiden. Vidare utredning av frågan tillförs som målsättning i den kommuntäckande planen och läggs till den separata arbetsstrategi som antas parallellt med planen.</p> <p>24. Skogsbruk Planhandlingen meddelar att kommunens markinnehav främst ska användas till att lösa markfrågor i exploateringsärenden och att skogslandskapet på kommunägd mark ska präglas av mångbruk. Kommunen har en policy för tätortsnära skog. Med avsikten att låta skogen få ett naturligt utrymme i kommunens ÖP kan ett steg vara att upprätta en tydligare strategi för kommunens skogsinnehav varför en sådan vägledning tillförs planhandlingen.</p> <p>25. Naturmiljö Reservaten inom kommunen (inte endast skog inom reservat) kan idag, i stor utsträckning, betraktas som ”konserverade” områden. Kommunen anser att reservatens syften att bl.a. bevara höga naturvärden är goda, men att områdena ändå ska vara levande och att värdena ska vårdas mer aktivt och genom lokalt baserad</p>
---	---

<p>Länsstyrelsen för gärna en dialog kring på vilket sätt naturreservaten i ännu större utsträckning kan vara en källa för rekreation och lokalt företagande. Om/när vägarna Saxnäs-Borga och Ransarn-Gielas fortsätter utredas måste hänsyn tas till påverkan på miljömålet Storslagen fjällmiljö, inklusive renskötsel.</p> <p>Felaktigt placerade vägtrummor skapar vandrings-hinder för fisk. En ambition att motverka detta får gärna framgå under avsnitt 3.3.3.</p> <p>26. Friluftsliv Kommunen bör redovisa sina områden för friluftsliv, inklusive tätortsnära rekreationsområden, på en karta tillsammans med beskrivning och värdering av dessa områden.</p> <p>27. Jämställdhet och jämlikhet Sociala aspekter bör i högre grad beaktas i ställningstaganden kring mark- och vattenanvändningen.</p> <p>28. Kulturmiljö I avsnitt 3.2.2, vägledning kulturbyggnader, kulturmiljöer och kulturaktiviteter, behövs ett tydliggörande av vilka kulturbyggnader och kulturmiljöer som ska värnas utöver riksintressen samt vilka nationella och EU-medel som avses gällande bevarande och underhåll av samiska och andra kulturmiljöer? Kulturlämningar från flottning måste inventeras innan biotopåtgärder i vattendrag planeras.</p>	<p>förvaltning. Avsevärt förbättrade strategier behövs för att förankra reservatsbildningar genom dialog mellan staten och kommunen samt staten och den enskilde markägaren. Det är kommunens åsikt att tillgänglighet till och inom reservat bör vara en central fråga och föremål för dialog redan vid bildandet samt att skötselplanerna betydligt bättre ska inriktas på att ta tillvara lokalbefolkningens traditionella nyttjande av, kunskap om och engagemang för områdenas värden. Kommunen välkomnar länsstyrelsens positiva inställning till dialog kring naturreservaten som källa för rekreation och lokalt företagande. Beträffande vägarna Saxnäs-Båtas och Ransarn-Gielas ändras vägledningens lydelse. Kommunen anser inte utredningar av de nämnda vägarna vara prioriterade i dagsläget. Detta utesluter dock inte att vägarna skulle kunna få stor betydelse i kommunens och regionens framtida utveckling. En förutsättning för sådana nya fjällkorsande vägar är att noggranna utredningar och avvägningar görs gällande påverkan på andra intressen och näringar. En vägledning med uttryckt ambition att motverka barriäreffekter för fiskvandring genom felplacering av vägtrummor tillförs avsnitt 3.3.3.</p> <p>26. Friluftsliv Planhandlingen visar viktiga områden översiktligt i kartor i avsnitt 3.6.3. Kartläggning och beskrivning av områden pågår bl.a. kopplat till utredning om bildande av reservat för sociala värden vid Dalasjö samt till verksamheten inom destinationsbolaget South Lapland. En vägledning om behov av samlad beskrivning av områdena och deras värden tillförs planhandlingen.</p> <p>27. Jämställdhet och jämlikhet I avsnitt 1.4 beskrivs innebörden av ”grön planering” med ett landskapsperspektiv och i avsnitt 2.2 beskrivs den övergripande vision som översiktsplanen strävar mot. I dessa avsnitt tydliggörs kommunens syn på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet som förutsättningar för varandra och jämlikhet och jämställdhet som självklarheter för kommunen. Vägledningar i planhandlingen bygger på denna utgångspunkt och är grunden till konsekvensbedömningen, varför kommunen inte anser det nödvändigt att precisera ekologiska, ekonomiska och sociala syften ytterligare i redovisade ställningstaganden.</p> <p>28. Kulturmiljö Planhandlingen kompletteras i viss mån med förtydligande gällande kulturmiljöer och kulturbyggnader i enlighet med länsstyrelsens yttrande, men ytterligare utredning/inventering i samverkan med relevanta myndigheter och organisationer krävs innan en ingående beskrivning kan ges. Text om statliga och EU-medel tas bort. Text gällande behov av inventering av flottningsslämningar tillförs vägledning gällande biotopvårdsåtgärder i avsnitt 3.6.1.1.</p>
--	--

<p>29. Miljökonsekvensbeskrivning Den samiska kulturen och renskötseln är avgörande för att uppnå miljömålet Storslagen fjällmiljö. Planens konsekvenser för renskötseln bör tydligare framgå av konsekvensbeskrivningen, bl.a. att en uppgradering av landningsbanan kan innebära hinder för renflytt. Konsekvensbeskrivningen bör även kompletteras med konsekvenser på miljömålet God bebyggd miljö.</p>	<p>29. Miljökonsekvensbeskrivning Konsekvensbedömningen kompletteras utifrån länsstyrelsens yttrande.</p>
<p>Post- och telestyrelsen (2018-03-29, via länsstyrelsen)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>30. Uppförande av vindkraftverk, kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler negativt, speciellt för radiolänkförbindelser. Samrådsförfarande bör genomföras mellan vindkraftbolag och berörda radiolänkoperatörer för att minimera störningsriskerna.</p>	<p>30. Rekommendation om samråd tillförs planhandlingen.</p>
<p>Energimyndigheten (2018-03-29, via länsstyrelsen)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>31. Sveriges mål är ett 100 % förnybart elsystem till 2040. En ökad elproduktion från förnybara energikällor är därför ett nationellt intresse som måste få tillgång till mark- och vattenområden. <i>Övriga synpunkter från energimyndigheten hanteras under länsstyrelsens yttrande.</i></p>	<p>31. Text tillförs planhandlingen utifrån energimyndighetens yttrande.</p>
<p>Statens geotekniska institut (2018-03-29, via länsstyrelsen)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>32. <i>Synpunkter från SGI avseende planhandlingens hantering av risker kopplade till geotekniska förhållanden hanteras helt under länsstyrelsens yttrande.</i></p>	<p>32. Se kommentarer under länsstyrelsens yttrande (15.).</p>
<p>Skogsstyrelsen (2018-03-29, via länsstyrelsen)</p>	
<p>33. I tabellen över grön infrastruktur, Skogsmark bör anges att kontinuitetsskogar även har stor betydelse inom områden med höga sociala värden. 34. I avsnitt 3.3.5 bör en upplysning anges om att även blädningssskogar är känsliga för skoterkörning. 35. I avsnitt 3.6, övergripande vägledning, anges att Vilhelmina kommun inte ensam ska bära kostnaderna för Vilhelmina Model Forest (VMF), vilket föranleder frågan om hur kommunens finansiering av VMF ser ut nu? 36. Bilaga 1: Skogsstyrelsen har 12 biotopskyddsområden om sammanlagt 95,1 ha. 37. Bilaga 1: Från och med 2015 är det möjligt att teckna naturvårdsavtal med bevarande av skogars sociala värden som huvudsakligt mål. I Vilhelmina kommun finns 7 naturvårdsavtal om sammanlagt 131,6 ha. <i>Övriga synpunkter från skogsstyrelsen hanteras under länsstyrelsens yttrande.</i></p>	<p>33. Ändring görs i planhandlingen enligt skogsstyrelsens yttrande. 34. Ändring görs i planhandlingen enligt skogsstyrelsens yttrande. 35. Finansiering av Vilhelmina Model Forest och eventuell framtida verksamhet är under diskussion. 36. Ändring görs i bilagan enligt skogsstyrelsens yttrande. 37. Ändring görs i bilagan enligt skogsstyrelsens yttrande.</p>
<p>Trafikverket (2018-03-29, via länsstyrelsen)</p>	
<p>38. Kommunen får gärna ta ett samlat grepp om trafiksystemet i en trafikstrategi eller liknande som ger en avvägd bild av hur trafiksystemet bör utvecklas ur ett helhetsperspektiv samt vägledning och underlag för avvägningar mellan olika intressen.</p>	<p>38. Yttrandet noteras. Kommunen ser fördelar med en kommuntäckande trafikstrategi, men vidare bedömning krävs gällande behovet. Ingen åtgärd görs i planhandlingen.</p>

<p>39. Beträffande ”Vägar” saknas länsplaneupprättarens roll och uppdrag i beskrivningen. Vidare saknas, i vägledningen, <i>hur</i> kommunen avser agera.</p> <p>40. Beskrivning saknas av hur kommunen avser säkra flygplatsens funktion.</p> <p>41. Beskrivning av järnvägen saknas och Inlandsbanan AB bör höras i frågan.</p> <p>42. Strategi för att främja hållbar utveckling och fossilfri fordonsflotta saknas.</p>	<p>39. Texten i avsnitt 3.3.3 kompletteras utifrån yttrandet.</p> <p>40. För att säkerställa flygplatsens funktion har kommunen bolagiserat flygplatsen och beslutat att genom en förlängning av banan trygga landningar även för framtida flygplanstyper.</p> <p>41. Järnvägen (Inlandsbanan) berörs under 3.3.2 Kollektivtrafik. Kommunen anser inte att planförslaget innebär konsekvenser som gör att Inlandsbanan AB bör höras särskilt.</p> <p>42. Kommunen har en strategi för laddinfrastruktur, vilket anges i avsnitt 3.3. Vägledningar anges genomgående i planförslaget för att främja hållbar utveckling.</p>
<p>Dorotea kommun (2018-03-29)</p> <p>43. Planförslaget är väl genomarbetat och förankrat mot regionala och nationella styrdokument. Det har ambitionen av gott samarbete med grannkommunerna. Dorotea kommun har inget att erinra mot planförslaget.</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p> <p>43. Yttrandet noteras. Ingen åtgärd krävs i planhandlingen.</p>
<p>Storumans kommun (2018-03-29)</p> <p>44. Samverkan med andra kommuner är viktig, i synnerhet när aktuella utvecklingsprojekt ligger vid kommungräns. Utöver torvkoncessionen Mörtmyran kan därför även nämnas vindkraftsprojekten i Pauträsk och Gråtanliden som även berör Storumans kommun.</p> <p>45. För servicenoderna i utpekade kärnområden saknas en klassificering av offentlig respektive kommersiell servicenivå eller en definition av vilken grad av service som boende kan förvänta sig inom respektive område.</p> <p>46. Skrivningen ”Den kommunala ekonomin och säkrandet av kommunens kärnverksamheter bedöms ändå ha högre prioritet i förhållande till mål och ställningstaganden i översiktsplanen.” upplevs som en friskrivningsklausul som ifrågasätter överenskommelsen om långsiktiga investeringar med ett ”grönt fokus”.</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p> <p>44. Text om beröringspunkter med Storumans kommun gällande pågående utredningar om vindkraftetablering tillförs planhandlingens avsnitt gällande energiförsörjning.</p> <p>45. I avsnitt 3.1 finns vägledningen ”Ett framtagande av en kommunal serviceplan behövs för att kunna formulera vilken typ av service kommunen har möjlighet att erbjuda inom olika geografiska områden...” Arbetet med en sådan plan har inletts. Ingen åtgärd krävs i planförslaget.</p> <p>46. Skrivningen tas bort. Se även länsstyrelsen synpunkt (11.).</p>
<p>Strömsunds kommun (2018-03-29)</p> <p>47. Tydliga beskrivningar av mellankommunala frågor saknas. Gemensamma, viktiga frågor för Strömsund och Vilhelmina kommuner är:</p> <p><i>Exploatering</i>ar – Samsyn. Strömsund prioriterar riksintresse för mineralbrytning före andra riksintressen i Stekenjokk. Länsstyrelsen i Jämtland motsätter sig dock denna prioritering.</p> <p><i>Besöksnäringen</i> – Samordnad utveckling och marknadsföring av Stekenjokkområdet och Vildmarksvägen.</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p> <p>47. I avsnitt 2.1 uttrycks Vilhelmina kommuns behov och vilja att samarbeta och samverka på olika sätt, bl.a. över kommungränser. Den övergripande inriktningen är att inventera möjliga samverkansområden utöver de som redan nu är kända och accepterade, varför Strömsunds belysande av gemensamma frågor välkomnas.</p> <p><i>Exploatering</i>ar – Vilhelmina kommun ser möjligheter med mineralbrytning i Stekenjokk, bl.a. när det gäller arbetstillfällen. På grund av den omgivningspåverkan som brytning kan ha väljer kommunen dock att inte prioritera riksintresse för mineral framför andra riksintressen.</p> <p><i>Besöksnäringen, skoter- och vandringsleder, vägar</i> – Planförslaget innehåller ett flertal vägledningar, främst i avsnitt 3.5.1, som lyfter inriktningen att samverka och</p>

<p><i>Skoter och vandringsleder</i> – Strömsund önskar att samarbete och samordning ökar, t.ex. gällande s.k. transitleder.</p> <p><i>Vägar</i> – Det finns ett gemensamt intresse för gott underhåll av vägar som kommunerna berörs av, t.ex. E45.</p> <p><i>Inlandsbanan</i> – Det är av stor vikt att samtliga inlandskommuner verkar för utveckling av Inlandsbanan. Strömsund anser i sin ÖP att Inlandsbanan ska utgöra ett riksintresse för kommunikation.</p> <p><i>Flyg</i> – Vilhelmina kommun borde ha intresse av att utöka samarbete kring South Lapland Airport. Idag är Åre-Östersund det naturliga valet för invånare i Strömsunds kommun.</p> <p><i>Rennäringen</i> – Kommunerna bör ha gemensamt synsätt på bete, flyttleder m.m. för att kunna beakta rennäringens hela årscykel.</p> <p><i>Vattensystem</i> – Kommunerna samarbetar i Ångermanälvens och Vapstälvens vattenråd, men samarbetet kan utvecklas ytterligare.</p>	<p>samarbeta med olika aktörer, bl.a. andra kommuner, när det gäller planering, utveckling och drift av områden och anläggningar kopplade till besöksnäringen. Vilhelmina kommun bedömer det inte vara relevant att peka ut aktörer, områden och anläggningar mer specifikt än vad som anges i befintliga skrivningar.</p> <p><i>Inlandsbanan</i> – I avsnitt 3.3.2 anges att kommunen ska verka för förbättrad funktion och kapacitet för Inlandsbanan. Vilhelmina kommun väljer, i detta skede, att inte ta ställning för eller emot utpekande av Inlandsbanan som riksintresse för kommunikation. Till befintlig vägledning adderas dock texten. ”Inlandsbanan är ett gemensamt intresse för samtliga inlandskommuner och samverkan kring dess utveckling är därför önskvärd.”</p> <p><i>Flyg</i> – Vilhelmina kommun är intresserad av samarbete kopplat till utveckling av South Lapland Airport, varför vägledningarna i avsnitt 3.3.4. kompletteras med texten ”Samarbete med bl.a. omkringliggande kommuner är önskvärd.”</p> <p><i>Rennäringen</i> – Vilhelmina kommun håller med om att samsyn gällande rennäringens anläggningar och behov är viktig för att värna funktionella samband för renskötseln. Planförslaget presenterar, på olika sätt och i olika avsnitt, kommunens viljeinriktning med syfte att värna dessa samband, bl.a. gällande behov av dialog mellan olika aktörer och rennäringen i planprocesser och inför exploateringar, åtgärdande av barriäreffekter, hänsyntagande och anpassningar i tid och rum etc. I vägledningarna i avsnitt 3.5.4 anges att ”Kommunens planering ska utgå från ett landskapsperspektiv och ske med hänsyn till de kumulativa effekterna på renskötselns markanvändning...”. Denna viljeinriktning kräver beaktande av kommungränsöverskridande förutsättningar - inom berörda samebyars hela renbetesområden. Ingen åtgärd görs i planhandlingen.</p> <p><i>Vattensystem</i> – Förutom samverkan inom Ångermanälven och Vapstälvens vattenråd deltar Vilhelmina kommun, som huvudman för Vilhelmina Model Forest, i arbete med inventering och miljöanpassningsåtgärder i stora delar av Ångermanälvens avrinningsområde. Vägledningarna i avsnitt 3.6.1 kompletteras med texten ”Kommunen ser positivt på ett utvecklat samarbete med andra kommuner och aktörer i olika typer av frågor kring gemensamma vattensystem.”</p>
Kultsjödalen (2018-03-31)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>48. Namnet grön översiktsplan är vilseledande då det inte innebär fokus på miljöhänsyn och ansvarstagande i klimatfrågan i förväntad omfattning utan snarare förefaller fokusera på en god deltagandeprocess.</p>	<p>48. Planförslaget benämns ”Vilhelmina kommun med sikte på 2030” och har tagits fram inom ramen för projektet ”Grön översiktsplanering i fjällen” som gått under arbetsnamnet ”Grön ÖP”. Grön avser ekologiskt, socialt och ekologiskt hållbar planering eller planering med ett landskapsperspektiv. Detta beskrivs tydligt i planförslaget samt i publikationen ”Grön översiktsplanering i fjäll- och fjällnära landskap” (https://www.storslagnafjall.se/nyheter/Lista/2018-3/ny-rapport-om-gron-oversiktsplanering-i-fjall--och-fjallnara-landskap/).</p>

<p>49. Kommunen bör inte gå vidare med den kommuntäckande översiktsplanen utan ett bättre underlag:</p> <ul style="list-style-type: none">- Deltagandeprocessen i översiktsplaneringen bör anses som undermålig med tanke på högt ställd strävan och lågt deltagande vid möten samt att olika personer deltog, vilket måste ha försvårat återkoppling. - Det krävs en bättre klimatanalys för att säkerställa att naturvärden uppmärksammas och respekteras, särskilt då en resurs som kan tyckas oviktig idag kan komma att vara livsavgörande i framtiden. Exempel på en sådan resurs är jordbruksmark inom kommunen som kan komma att få framstående betydelse till följd av bl.a. klimatförändringar. Skrivningarna gällande noggranna avvägningar vid etableringar som berör rationellt brukbar jordbruksmark är för tunna för att säkra denna resurs. - En starkare motivering bör ges till varför och hur kommunen ser fritidshusbebyggelse som bidrag till långsiktig utveckling.	<p>49. Översiktsplanens underlag:</p> <ul style="list-style-type: none">- Inbjudan till tidigt deltagande (två på varandra följande fokusgrupper) i den kommuntäckande planeringsprocesser, gick ut genom upprepade annonser i Vilhelmina aktuellt, affischer lokalt i byar, kommunens hemsida och facebook (via lokala kontakter). Inför slutligt samråd gällande båda planförslagen annonserades i Vilhelmina aktuellt och på kommunens hemsida/facebook. Gensvaret varierade både geografiskt sett över kommunen och inom olika intressegrupper, vilket inte är unikt för Vilhelmina kommun. Där fokusgrupp omgång två gällande kommuntäckande ÖP fick ställas in pga för få anmälda sändes sammanställt material ut till deltagarna från första fokusgruppen för återkoppling, spridning och möjlighet till synpunkter. De möten som kunde genomföras och synpunkter som inkommit har medfört mycket värdefulla bidrag. Se även publikationen som omnämns i punkt 48. ovan. Kommunen ser positivt och med förhoppning på det vidare ÖP-arbetet i kommunen utifrån ett bredare och ökat intresse samt en ökad förståelse för betydelsen av översiktsplanering som ett tungt, vägledande beslutsunderlag.- I den kommuntäckande översiktsplanen presenteras förväntade klimatförändringar för Vilhelmina kommun samt en sammanfattning av troliga effekter av dessa förändringar i kapitel 2, tillsammans med övriga strategiska utgångspunkter för den föreliggande översiktsplaneringen. Klimataspekterna har således en central roll i planeringen. <i>Exempel</i> på övergripande ställningstaganden, med hänsyn till bl.a. klimataspekter, är utpekande av kärnor för bebyggelseutveckling, vilket möjliggör bättre förutsättningar med avseende på både miljömässigt och ekonomiskt fördelaktiga vatten- och avloppslösningar samt samordnad infrastruktur. Områden med risk för översvämning, ras- och skred till följd av naturliga och klimatrelaterade pekas ut som olämpliga för exploatering. Den rationellt brukbara jordbruksmarkens potentiella värde uppmärksammas och krav på noggranna avvägningar ställs när exploateringar berör/riskerar beröra sådan jordbruksmark. På sikt behöver kommunen fördjupa sin kunskap kring kommunens jordbruksmark och bedömning av dess betydelse i framtiden, vilket även tillförs som målsättning i den kommuntäckande planen.- Kommunen håller med om att fritidshusboende i dagsläget inte genererar så stora <i>direkta</i> skatteintäkter och att det finns en viss konkurrens med det lokala näringslivet genom privat uthyrning. Det finns dock även goda exempel i kommunen där den privata uthyrningen knyts till det lokala näringslivet och därigenom stärker dess kapacitet. Bedömningen görs att ett väl strukturerat fritidshusbyggande och –boende genererar tillväxt i kommunen genom ett ökat
--	---

<p>- Missstro finns gällande om kommunen klarar av att genomföra framtida översiktsplanering, inkl. LIS, som levande planeringsprocesser och oro finns för effekterna av antagna, icke reviderade planer om den levande planeringsprocessen uteblir.</p>	<p>behov av varor och tjänster från det lokala näringslivet samt fördelaktiga nätverks- och samverkansstrukturer.</p> <p>- Översiktsplanering, särskilt med bra deltagandeprocesser, är ett omfattande arbete som är väl dokumenterat som utmanande för de flesta kommunerna och särskilt geografiskt stora och glest befolkade kommuner som Vilhelmina. Översiktsplaneringen är dock lagstadgad och Vilhelmina kommun har för avsikt att <i>minst</i> uppfylla lagstiftningens krav genom att pröva planens aktualitet varje mandatperiod och revidera efter behov. ÖP är dock inte juridiskt bindande, utan ska ha en vägledande funktion, vilket medger att kommunen kan välja andra vägar än de som uttrycks i planen om fakta framkommer som förordar detta. Det innebär även att kommunen <i>ska</i> pröva hela planen, men att möjligheten också finns att revidera delar av planen, löpande efter behov, vilket kanske inte är optimalt, men bör vara genomförbart inom kommunens resursmässiga ramar. På så sätt kan planeringen hållas levande och aktuell.</p>
<p>Politiskt Alternativ (2018-03-31)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>50. Beträffande klimat- och energistrategi för Västerbottens län bör även den biosfärspåverkande kontaminationen vägas in, jämte klimatgaser.</p> <p>51. Storseleby med sitt strategiska läge mellan Vilhelmina och Storuman och porten upp till Vojmåдалen bör bibehållas som bebyggelsekärna. Även Latikberg bör finnas kvar som servicenod och bebyggelsekärna och en vägledning gällande detta, inklusive hänsyn till renskötseln vid prioritering av markanvändning i området, bör tillföras planhandlingen.</p> <p>52. Skrivning om befintlig vattenkraft som miljövänlig i avsnitt 3.4 ska tas bort då vattenkraften genererar växthusgaser samt förstör akvatiska ekosystem.</p> <p>53. Det bör framgå av planhandlingen att det finns ett beslut om att revidera vindkraftplanen.</p> <p>54. Vägledning om kommunens positiva inställning till effektivisering av befintliga vattenkraftverk som positiv för att maximera nyttan bör kompletteras med <i>"...förutsatt att inte tappningsregimerna ändras tillväsentlig nackdel för vattenmiljön."</i></p> <p>55. I avsnitt 3.5 bör den övergripande vägledningen "Renskötselns anspråk ska beaktas i förhållande till andra intressen i fjällandskapet. [...]" ändras till <i>"Det samiska folkets rättigheter ska respekteras i förhållande till andra intressen i fjällandskapet. [...]"</i></p> <p>56. Till vägledningen "Kommunen ska arbeta för utveckling av återföringssystem vid utvinning/nyttjande av naturresurser i kommunen." bör tilläggas</p>	<p>50. Kommunen råder inte över den regionala klimat och energistrategin, men håller med om att även biosfärspåverkande kontamination är viktig att uppmärksamma och begränsa. Detta berörs bl.a. i översiktsplanens avsnitt 4.3 gällande samhällsrisker, men även i andra avsnitt.</p> <p>51. Som framgår av planförslaget anser kommunen inte att de angivna byarna, i dagsläget, utgör servicenoder och/eller bör utpekas som kärnor för bebyggelseutveckling. Om förhållanden ändras är kommunen beredd att ompröva detta ställningstagande i framtida revideringar av översiktsplanen.</p> <p>52. Meningen där den aktuella skrivningen ingår tas bort.</p> <p>53. En mening om beslut att revidera vindkraftplanen tillförs planhandlingen.</p> <p>54. Vägledningen kompletteras enligt yttrandet.</p> <p>55. Avsnitt 3.5 behandlar "Ett näringsliv med grönt fokus", varför det är renskötseln i relation till annan markanvändning som avses. Ingen ändring görs i planförslaget.</p> <p>56. En ändring enligt yttrandet medför ingen förändring av vägledningens innebörd. Ingen ändring görs i planförslaget.</p>

<p><i>”Kommunen ska arbeta för utveckling av återföringsystem för den utvinning som sker av naturresurser inom kommunen.”</i></p> <p>57. I avsnitt 3.5.3 Skogsbruk bör vägledningen <i>”Mot bakgrund av rennäringens behov anser Vilhelmina kommun att främmande trädslag som t ex Contorta inte bör förekomma i renskötseområdet och att hyggesfria avverkningsmetoder bör väljas där det är möjligt och ekonomiskt försvarbart.”</i> läggas till.</p> <p>58. I avsnitt 3.5.5 bör tilläggas att Stekenjokk även är utpekad som riksintresse för renskötsel och rörligt friluftsliv.</p> <p>59. I vägledning i avsnitt 3.6.3 Friluftsliv bör meningen <i>”Alltför många tysta områden i kommunen ska dock motverkas.”</i> tas bort.</p> <p>60. I vägledning gällande riksintressen för råvarutillgångar och samhällsviktiga verksamheter, vägledning om riksintresse för mineral i Stekenjokk bör kommunens ställningstagande vara <i>”Vilhelmina kommun anser att rennäring, friluftsliv och besöksnäring är de användningar av området som medför den för det allmänna intresset bästa långsiktiga hushållningen med marken, vattnet och den fysiska miljön. Vilhelmina kommun är dessutom en samisk förvaltningskommun.”</i></p> <p>61. Tillägg i Konsekvensbedömning – 5.2 stärkandet av gröna näringar <u>Ekologiska konsekvenser:</u> + ”Planförslaget innehåller flera vägledningar som syftar till att hålla fjäll-, skogs- och kulturlandskap öppna. För den storslagna fjällmiljön är öppenhet, utsikter och vidder av största betydelse. Förändringar i trädgränsens läge och igenväxning får stora konsekvenser på hur fjällskapet uppfattas och kan användas. <i>Här utgör renskötseln samt småskalig djurhållning och lantbruk viktiga delar.</i>” <u>Sociala konsekvenser:</u> + ”Ett större hänsynstagande till <i>den samiska kulturen och renskötselns förutsättningar</i> innebär positiva effekter för samers hälsa, både den fysiska och psykiska.”</p> <p>62. Tillägg i Konsekvensbedömning – 5.3 [...]riksintressen <u>Ekologiska konsekvenser:</u> (ny punkt) + <i>”När renskötselns förutsättningar stärks genom att riksintresset för rennäring anses gälla hela kommunen, så har det en positiv påverkan på den storslagna, betespräglade fjällmiljön. Förbuskning förhindras och den biologiska mångfalden kan öka.</i> <u>Ekonomiska konsekvenser:</u> + ”Utvecklingsmöjligheterna, bl.a. för upplevelsebaserad turism, gynnas av bl.a. satsningar på friluftsliv, natur- och kulturmiljövård <i>liksom av att renskötselns förutsättningar stärks.</i>” - ”Minskade möjligheter för gruvnäring innebär sämre möjligheter till näringslivsutveckling, <i>men förväntas ge en mindre negativ effekt än de negativa konsekvenser gruvnäring skulle ha för besöks- och rennäring.</i>”</p>	<p>57. Kommunen anser inte att det är dess uppgift att lämna någon åsikt beträffande främmande trädslag. Ingen ändring görs i planhandlingen.</p> <p>58. Text om ytterligare riksintressen som berör Stekenjokkområdet tillförs planhandlingen i avsnitt 3.5.5.</p> <p>59. Den aktuella texten tas bort.</p> <p>60. Se punkt 13. Värdefulla ämnen och mineral.</p> <p>61. Kommunen anser att befintlig text väl beskriver planförslagets ekologiska konsekvenser. Ingen ändring görs i planförslaget.</p> <p>Beträffande de sociala konsekvenserna tillförs planhandlingen text enligt yttrandet.</p> <p>62. Konsekvensbedömningen arbetas fram parallellt med planen och de ställningstaganden som formuleras. Planförslaget uttrycker inte sådana ställningstaganden att de föreslagna konsekvenserna kan anses aktuella. Ingen ändring görs i planhandlingen.</p>
--	---

Vilhelmina norra och södra samebyar (2018-03-31)	Kommentar/avsedd ändring i planhandling
<p>63. Vilhelmina kommun är en samisk förvaltningskommun, vilket bör framgå genom att kommunen använder sitt samiska namn.</p> <p>64. Bilaga 1, Obrutna fjäll MB 4:6. Riksintresse för rennäring ska adderas till uppräkningslistan av vilka riksintressen som berör områdena för obrutet fjäll inom Vilhelmina kommun.</p> <p>65. I avsnitt 2.1.2 Klimat, ska befintlig text på klimatförändringarnas påverkan på renskötseln ändras och utökas <i>enligt angivet förslag</i>.</p> <p>66. I avsnitt 3.1.1 Kultur, ska den samiska kulturen framgå. <i>Textförslag i yttrandet</i>.</p> <p>67. Gällande fritidshusbyggande i fjällen är det av stor vikt att informera om att området ingår i samebyarnas åretruntmarker, vilket innebär att renar har betesrätt och rör sig i området samt att renskötselarbete kan pågå.</p> <p>68. Gällande vägledning i avsnitt 3.3.3 Vägar, ska vägsträckorna Saxnäs-Borga och Ransarn-Gielas inte prioriteras då det skulle leda till flera typer av negativa effekter (<i>anges i yttrandet</i>) för renskötseln under större delen av året.</p> <p>69. I kapitel 3.5 Ett näringsliv med grönt fokus/Övergripande vägledning, bör följande tillägg göras då stycket beskriver samrådskrav enligt PBL och MB: "Samebyar ska delta i planering som påverkar förutsättningarna för renskötseln i Vilhelmina kommun. [...] som kan påverka renskötseln alltid samrådas med berörd sameby och samtycke eftersträvas.[...]"</p> <p>70. I avsnitt 3.6.2 Kulturmiljö, ska vägledning lyda "Samiska kulturmiljöer ska särskilt bevaras, skyddas och underhållas."</p> <p>71. I avsnitt 3.6.3 Friluftsliv, bör tillägg göras: "I fjällen är det viktigt att verksamheter bedrivs med hänsyn till <i>rennäringen samt specifika natur- och kulturvärdena som finns i fjällmiljön.</i>" I avsnittets vägledningar föreslås följande tillägg: "Tillgänglighet i fjällen för en rörelsehindrad turistgrupp bör säkras och öka, <i>med hänsyn till terrängkörningslagen och att barmarkskörning i fjällen ska undvikas.</i>" "Ökad samverkan, med främst länsstyrelsen, rennäringen, SCA och Vilhelmina Övre Allmänningsskog, behövs gällande jaktinformation, uppgifter om jakttryck och framtagande av aktuella kartor <i>och att hänsyn ska tas till rennäringen.</i>"</p>	<p>63. Vualtjeren tjielte adderas till planhandlingens framsida.</p> <p>64. Texten i bilagan ändras utifrån samebyarnas yttrande.</p> <p>65. Texten i avsnitt 2.1.2 kompletteras utifrån angivet förslag.</p> <p>66. Texten i avsnitt 3.1.1 kompletteras utifrån angivet förslag.</p> <p>67. En vägledning utifrån yttrandet läggs till i avsnitt 3.2.2 Bebyggelse och bostadsförsörjning.</p> <p>68. Beträffande vägarna Saxnäs-Båtas och Ransarn-Gielas ändras vägledningens lydelse. Kommunen anser inte utredningar av de nämnda vägarna vara prioriterade i dagsläget. Detta utesluter dock inte att vägarna skulle kunna få stor betydelse i kommunens och regionens framtida utveckling. En förutsättning för sådana nya fjällkorsande vägar är att noggranna utredningar och avvägningar görs gällande påverkan på andra intressen och näringar (jfr. 25.) – inklusive renskötseln.</p> <p>69. Texten ändras i enlighet med förslag.</p> <p>70. Samiska kulturmiljöer ska bevaras, skyddas och underhållas på samma sätt som andra kulturlämningar och –miljöer av allmänt intresse. Två vägledningpunkter gällande detta sammanförs till: Samiska och andra kulturlämningar och kulturmiljöer av allmänt intresse ska bevaras, ha ett funktionellt skydd och underhållas.</p> <p>71. Texten i avsnitt 3.6.3 ändras till "I fjällen är det viktigt att verksamheter bedrivs med hänsyn till <i>rennskötseln samt specifika natur- och kulturvärdena som finns i fjällmiljön.</i>" i enlighet med förslag. I avsnittets vägledningar: Ändringar görs i enlighet med förslaget gällande tillgänglighet för rörelsehindrade. Vägledningstexten avseende samverkan kring jaktinformation etc. lämnas oförändrad då beslut om nödvändig information får tas genom samverkan i det aktuella fallet.</p>

<p>Med hänsyn till klimatförändringar ska tysta områden prioriteras snarare än motverkas, varför meningarna "...Alltför många tysta områden i kommunen ska dock motverkas. Samtidigt ska delområden med högre grad av tillgänglighet utvecklas." ska tas bort. <i>"Friluftslivet ska ta hänsyn till riksintresse rennärning och dess bedrivande ska respekteras."</i>(ny vägledning).</p> <p>72. I avsnitt 4.2.1 Riksintressen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Samebyarna motsätter sig kommunens inställning att riksintresse för ämnen och mineral kan samexistera med riksintresse för rennärning i Stekenjokk mot bakgrund av tidigare samexistens. Konsekvensanalys för rennärningen av tidigare exploateringar saknas. Vidare har förutsättningarna ändrats sedan gruvan i Stihken var i drift och klimatförändringar och kumulativa effekter av intrång på betesmarkerna gör att åretruntmarker av den betydelse som Stihken har kommer att bli allt viktigare.- Gällande vägledning för riksintresse för kommunikation E45 bör tillägg göras om att etableringar längs E45 speciellt ska ta hänsyn till renarnas flyttleder.- Vindkraft: Kommunfullmäktige har tagit beslut om att revidera vindkraftplanen, varför hänvisningar till denna inte bör göras. Ställningstagande beträffande vindkraftetablering på Stöttingfjället bör avvakta avgörande i pågående mål. Vindkraft i Gråtanliden har svagt politiskt stöd i kommunen.	<p>Text om att alltför många tysta områden i kommunen ska motverkas tas bort. Texten om att "Delområden med högre grad av tillgänglighet ska utvecklas" behålls som ett led av att kommunen vill öka tillgänglighet och samtidigt kanalisera friluftsliv för att värna andra intressen.</p> <p>En ny vägledning läggs till med texten "Friluftslivet ska ta hänsyn till formellt skyddade värden samt respektera värden och verksamheter utpekade som riksintresse av annat skäl än friluftsliv och/eller rörligt friluftsliv och turism."</p> <p>72. Avsnitt 4.2.1 Riksintressen</p> <ul style="list-style-type: none">- Se punkt 13. Värdefulla ämnen och mineral. <ul style="list-style-type: none">- Vägledningen kompletteras enligt punkt 13. Kommunikationer, vilken då innefattar även renarnas viktiga flyttleder.- Kommunfullmäktige har tagit beslut om att revidera vindkraftplanen, vilket tillförs som information i planhandlingen. Till dess att vindkraftplanen reviderats gäller dock nuvarande plan. Gällande vindkraft på Stöttingfjället, se punkt 13. Vindbruk. Beträffande Gråtanliden saknas idag tillräckligt underlag för att kommunen ska kunna ta ställning till en etablering och dess konsekvenser i området.
<p>Västerbottens museum (2018-03-31)</p>	<p>Kommentar/avsedd ändring i planhandling</p>
<p>73. I förordet bör tilläggas att kulturmiljöer inom kommunen ska visas på karta.</p> <p>74. Kapitel 1, Översiktsplanering:</p> <ul style="list-style-type: none">- I avsnitt 1.3.2 bör tillägg göras i tabellen gällande grön infrastruktur. Skogens kulturarv, flottningslämningar och fornlämningar behöver uppmärksammas och värnas.- I avsnitt 1.4 bör värdet av ett vårdat kulturarv, inkl. samiskt kulturarv, för en hållbar utveckling uppmärksammas. <p>75. Kapitel 2, Strategiska utgångspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- I kapitlets olika avsnitt bör kulturarvets betydelse för samhällsutvecklingen belysas. När det gäller klimatförändringar bör den ökade risken för översvämningar, ras och skred jämföras med fornlämningsöversikter för att kunna avgöra var de största hoten mot kulturarvet finns. <p>76. Kapitel 3, Utvecklingsstrategi:</p> <ul style="list-style-type: none">- I avsnitt 3.1 bör målsättningen att återinsätta museiintendenttjänsten ingå.	<p>73. Text läggs till i förordet utifrån yttrandet.</p> <p>74. Kapitel 1, Översiktsplanering:</p> <ul style="list-style-type: none">- Text om skogens kulturarv, flottningslämningar och fornlämningar utifrån yttrandet läggs till i tabellen under Kultur-, sociala och turismvärden.- Kulturarvet ingår i den sociala aspekten av hållbarhetsbegreppet och landskapsperspektivet, vilket lyfts på flera sätt i kapitel 1. Inga ändringar gör i avsnitt 1.4. <p>75. Kapitel 2, Strategiska utgångspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tillägg görs i kapitlets olika avsnitt med avseende på kulturarvets betydelse för samhällsutvecklingen. En översiktlig kartredovisning av fornlämningar i relation till översvämningrisk läggs till planens avsnitt 3.6.2. <p>76. Kapitel 3, Utvecklingsstrategi:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tillgång till antikvarisk kompetens är viktig för kommunen inom flera

<ul style="list-style-type: none">- I avsnitt 3.2 bör målsättningen vara att ta fram ett kommunövergripande kunskapsunderlag i form av ett kulturmiljövårdsprogram i syfte att kunna värna kulturmiljöer i samband med planering av lämpliga områden för bostäder.- För LIS bör kulturmiljöer ingå i vad som inte ska äventyras. Kulturmiljölagen skyddar alla fornlämningar, även de som är överdämnda och de vi ännu inte känner till.- Avsnitt 3.5. För att korrekta beslut ska kunna tas inför och i samband med olika typer av exploateringar krävs ett kunskapsunderlag/ kulturmiljöprogram samt att antikvarisk kompetens konsulteras. Antikvarisk kompetens skulle även vara en bra resurs för besöksnäringen. <p>I avsnitt 3.6 bör en övergripande målsättning vara att återupprätta heltidstjänsten för museiintendenten. Beträffande vattenmiljö så är flottningslämningar kulturhistoriska spår från skogsbrukets och kommunens utveckling. Kulturmiljöer från olika tider måste inventeras bättre och det krävs att ett modernt kulturmiljövårdsprogram tas fram som kan informera om värden för hållbart brukande, visa på utvecklingsmöjligheter samt innehålla en kulturmiljöanalys.</p>	<p>verksamhetsområden. Återinsättande av museiintendent är dock inte en fråga som hanteras i ÖP. Ingen åtgärd görs i planhandlingen.</p> <ul style="list-style-type: none">- Vägledning om målsättning att ta fram ett kommunövergripande kulturmiljövårdsprogram läggs till planhandlingens avsnitt 3.6.2.- Kulturmiljöer finns omnämnda och kommer att preciseras ytterligare (enligt ytande från länsstyrelsen på förslag till LIS-plan) bland de allmänna intressen som ska beaktas vid åtgärder i strand och vattenområden. Kulturmiljöer innebär dock inget generellt stopp för åtgärder.- Se ovan gällande vägledning om att ta fram ett kommunövergripande kulturmiljövårdsprogram samt antikvarisk kompetens. <p>Se ovan gällande antikvarisk kompetens samt vägledning om att ta fram ett kommunövergripande kulturmiljövårdsprogram. Text om flottningslämningar som kulturhistoriska spår läggs till avsnitt 3.6.2.</p>
--	---